

Záznam

**ze zasedání 180. Plenární schůze Rady hospodářské a sociální dohody ČR,
konané dne 10. července 2025 na Úřadu vlády**

Program:

1. Shrnutí činnosti RHSD ČR ve volebním období 2021 – 2025
2. Body k projednání
 - 2.1 Dopadová analýza zavedení emisního obchodování EU ETS2, Sociální klimatický fond a jeho využití
 - 2.2 Strategický rámec politiky soudržnosti 2028+ v ČR
 - 2.3 Akční plán na podporu kolektivního vyjednávání
 - 2.4 Financování programů ekonomické diplomacie (PROPED) v roce 2025
3. Body pro informaci
 - 3.1 Zpráva o plnění exportní strategie ČR 2023 – 2033 za rok 2024
4. Různé

Příloha:

- Stanovisko KZPS ČR

Průběh jednání

Jednání zahájil a řídil **místopředseda RHSD ČR, místopředseda vlády a ministr práce a sociálních věcí Ing. Marian Jurečka (dále jen „předsedající“)**, který přivítal účastníky, omluvil neúčast předsedy vlády a seznámil s výsledky jednání Předsednictva RHSD ČR.

Bod 1 Shrnutí činnosti RHSD ČR ve volebním období 2021 – 2025

Z á v ě r:

Plenární schůze Rady hospodářské a sociální dohody ČR bere na vědomí předložený materiál.

Bod 2.1 Dopadová analýza zavedení emisního obchodování EU ETS2, Sociální klimatický fond a jeho využití

Náměstek ministra životního prostředí Ing. Eduard Levý rekapituloval závěr z jednání Pracovního týmu RHSD ČR pro životní prostředí, na jehož základě bude jednání pokračovat na expertní úrovni v září na dalším jednání tohoto pracovního týmu.

Předseda ČMKOS Josef Středula zdůraznil, že sociální partneři podporují tzv. non paper zpracovaný s cílem konkrétních úprav systému ETS2 i zamítavé stanovisko vlády ke klimatickým cílům EU k roku 2040, doposud však neobdrželi dopadové studie, jež byly na jednání pracovního týmu představeny jen ve formě presentace. Tyto dopadové studie jsou přitom zpracovány až ex post, přičemž tato situace se objevuje opakovaně a nepřispívá ke kladnému přijetí schvalovaných opatření, proto by v této oblasti mělo dojít i na evropské úrovni k zásadní změně postupu. Zahájení předběžného obchodování s emisními povolenkami ukázalo, že jejich cena se pohybuje vysoko nad stanoveným cílem 45 €, není jasné, jak bude zamezeno spekulacím ani jak bude ošetřena cenotvorba. Představené presentace dopadových studií také nelze považovat za úplné, neboť nezahrnují dopady křížové inflace. Vážně by měl být diskutován i návrh sociálního klimatického

fondy, který však prozatím není k dispozici, není tak jasné, jak bude stanovena hranice energetické chudoby, kdo bude hradit podporu osob, jež se ve stavu energetické chudoby ocitnou, ani jak bude tato podpora financována.

Předseda ASO Bohumír Dufek připomněl důležitou roli informování veřejnosti o jednáních o změnách systému ETS2, neboť jeho zavedení bude mít přímý dopad na všechny vrstvy obyvatelstva.

Předseda OS KOVO Roman Ďurčo poděkoval vládě za aktivitu směřující k omezení dopadů zavedení ETS2 a oddálení jeho zavedení, nicméně k diskusi o konkrétních parametrech je zapotřebí seznámit se s výsledky dopadových studií a s konkrétními daty. Není rovněž zřejmé, jak se případné omezení maximální ceny emisní povolenky promítne do již existujícího systému emisního obchodování ETS.

Rovněž **prezident SP ČR Mgr. Jan Rafaj, MBA** přivítal zpracování dopadových studií, nicméně je třeba se detailně seznámit s konkrétními daty. Ani na celoevropské úrovni není k dispozici analýza dopadů, ačkoliv byl již systém zaveden a v řadě států i implementován, do budoucna je proto třeba trvat na analýze dopadů ještě před zaváděním regulací. Systém předběžného obchodování je v tuto chvíli nekontrolovatelný a jsou do něj zapojeni spekulanti a obchodníci s finančními instrumenty, proto je třeba aktivity vyvinuté ČR a dalšími státy směřující ke změně tohoto systému alespoň nastavením regulačního rámce hodnotit jednoznačně pozitivně. Zaměstnavatelé proto nabízejí vládě spolupráci při vytváření koalic na evropské úrovni s cílem úpravy obdobných regulačních opatření a vyzývají vládu, aby v těchto aktivitách pokračovala a obdobné instrumenty byly využity i při úpravě existujícího emisního systému ETS.

Prezident KZPS ČR Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MSc., MBA uvítal příslib pokračování diskuse na jednání Pracovního týmu RHSD ČR pro životní prostředí v září tohoto roku s tím, že je zapotřebí podrobněji analyzovat vstupní data a diskutovat i využití prostředků sociálního klimatického fondu.

Člen představenstva Zaměstnavatelského svazu důlního a naftového průmyslu Ing. Vladimír Budinský, MBA připomněl dlouhou zkušenost jím zastupovaného průmyslového odvětví s institutem emisních povolenek, přičemž tyto zkušenosti by měly být využity nejen při zpracování dopadových studií systému ETS2, ale i k dalším přijímaným regulacím, mezi něž patří soubor legislativních návrhů Fit for 55 nebo stanovení nového klimatického cíle EU pro rok 2040. Stanovených klimatických cílů je přitom možné dosáhnout i postupnými kroky s větší dynamikou v závěru období, než překotnou regulací, jež by přinesla kritické sociální dopady.

Tajemník úřadu HK ČR RNDr. Ladislav Minčíč, CSc., MBA vyjádřil podporu aktivitám vlády spojeným s tzv. non paperem s tím, že je především zapotřebí řešit volatilitu ceny emisní povolenky, neboť zavedení systému ETS2 v jeho současné podobě by významně zdražilo provoz i investice. Zásadní revize musí nastat i u existujícího systému ETS za předpokladu zachování Modernizačního fondu a možnosti využití výnosů z povolenek v těch sektorech, jež za povolenky platí.

Ministr financí Ing. Zbyněk Stanjura zdůraznil, že i bez dopadových studií je vláda proti stanovení nového klimatického cíle EU pro rok 2040 a bez přijetí požadavků na změny systému ETS2 nebude tento systém v ČR zaveden. Ohledně sociálního klimatického fondu prozatím nebylo dosaženo shody na úrovni vlády, a proto jej v tuto chvíli nelze diskutovat se sociálními partnery, je však třeba si uvědomit, že jeho výše bude přímo úměrná cenám emisních povolenek v systému ETS2. Sociální dopady zavedení ETS2 se v oblasti vytápění dotknou jen 30 % domácností, protože zbývající domácnosti již do systému emisních povolenek zahrnuty jsou, případně jsou vytápěny jinými zdroji, je přitom třeba vnímat i ekologický aspekt regulace neekologických zdrojů vytápění. Závěrem upozornil na nerealistické cíle ohledně revize existujícího systému ETS, jenž v tuto chvíli není na evropské úrovni diskutovaným tématem.

Ministr dopravy Mgr. Martin Kupka ocenil úzkou spolupráci se sociálními partnery při realizaci kroků v oblasti automobilové dopravy, proto je podpora sociálních partnerů klíčová i v této oblasti.

Náměstek ministra životního prostředí Ing. Eduard Levý přislíbil zaslání aktualizovaných dopadových studií před zářijovým jednáním Pracovního týmu RHSD ČR pro životní prostředí.

Z á v ě r:

Plenární schůze Rady hospodářské a sociální dohody ČR bere na vědomí přednesené informace.

Sociální partneři plně podporují vládu ve snaze o úpravy systému ETS2 ve smyslu stanovení maximální ceny emisní povolenky a odkladu jeho účinnosti a podporují rovněž negativní postoj vlády ke stanovení klimatického cíle EU pro rok 2040.

Bod 2.2 Strategický rámec politiky soudržnosti 2028+ v ČR

Vrchní ředitel Sekce koordinace evropských fondů, mezinárodních vztahů a cestovního ruchu Ministerstva pro místní rozvoj Mgr. Stanislav Schneider seznámil s hlavními body strategického rámce politiky soudržnosti, jenž představuje klíčové východisko pro jednání s Evropskou komisí o budoucí podobě kohezní politiky. Vzhledem k očekávanému poklesu alokace prostředků je klíčové jasně definovat a prioritizovat klíčové oblasti podpory. Mezi hlavní tematické oblasti patří obrana a odolnost, konkurenceschopnost, demografická změna a digitální a zelená transformace. Součástí všech specifických cílů je i jejich územní dimenze. Klíčové je i širší využití finančních nástrojů, tedy návratných nebo kombinovaných forem podpory umožňujících využití soukromého kapitálu. Konečná podoba strategického rámce by měla být předložena Evropské komisi do 30. června 2026, do té doby je materiál otevřen aktualizacím.

Prezident SP ČR Mgr. Jan Rafaj, MBA zdůraznil, že již v této úvodní části diskuse o nastavení kohezní politiky po roce 2028 je třeba především jasně definovat priority a strategie a specifikovat výši alokace určené na finanční nástroje. Zaměstnavatelé rovněž doporučují zúžit prioritní okruhy na konkurenceschopnost a obranyschopnost a v rámci těchto okruhů se věnovat oblastem dobudování energetické, dopravní a digitální infrastruktury, obranyschopnosti ČR včetně kybernetické bezpečnosti a výzkumu a vývoje. Do přípravy a realizace strategického rámce by měl být přímo zapojen i Vládní výbor pro strategické investice.

Předseda ČMKOS Josef Středula upozornil, že diskuse o nastavení kohezní politiky je v tuto chvíli obtížná vzhledem k neznalosti konkrétních objemů prostředků a chybějící vazby na priority hospodářské politiky. Není jasné nastavení finančních nástrojů, jejich podoba ani to, zda se jejich využitím zvýší absorpční kapacita. Diskuse by se měla zaměřit i na otázku zdrojů státního rozpočtu na pokrytí potřeb, jež nebudou nadále pokryty z prostředků kohezní politiky vzhledem k nižší alokaci.

Ministr financí Ing. Zbyněk Stanjura podpořil požadavek na zúžení okruhu priorit vzhledem k očekávanému snížení objemu prostředků, i proto je nezbytné více se orientovat na finanční nástroje. Klíčová by přitom měla být smysluplnost a užitečnost čerpání, nikoliv vyčerpání celé alokace za každou cenu, za tímto účelem podpořil zapojení Vládního výboru pro strategické investice.

Z á v ě r:

Plenární schůze Rady hospodářské a sociální dohody ČR bere na vědomí předložený materiál jako podklad pro další diskusi o nastavení politiky soudržnosti po roce 2028.

Sociální partneři požadují, aby se další programové období v souladu s jejich dlouhodobými požadavky prioritně zaměřilo na strategické priority státu posilující konkurenceschopnost a odolnost národní ekonomiky včetně kvalifikovaných lidských zdrojů, a to na:

- energetickou infrastrukturu (energetické zdroje, přenosovou a distribuční soustavu), transformaci odvětví průmyslu a energetiky, snížení energetické náročnosti;
- dopravní a digitální infrastrukturu a související technické infrastruktury;
- obranyschopnost a bezpečnost Česka včetně posílení kybernetické bezpečnosti;
- aplikovaný výzkum, vývoj, inovace a digitální technologie k posílení růstu přidané hodnoty

s tím, že výše uvedenými body není vyloučeno případné vymezení další prioritní oblasti v rámci cílů podpory konkurenceschopnosti a bezpečnosti, pokud na ní bude shoda se sociálními partnery.

Sociální partneři vyzývají odpovědné resorty ke spolupráci na strategickém rámci s cílem maximálního zefektivnění, přehlednosti a zabránění další fragmentace programů,

roztržistěnosti financování a nejednotnosti postupů řídicích orgánů a požadují na základě výše uvedeného zpracovat:

- přehled priorit ČR a možných zdrojů financování z národních i evropských zdrojů;
- návrh na odpovídající změnu organizační struktury pro implementaci a čerpání evropských fondů, včetně využití dalších národních a mezinárodních finančních nástrojů;
- plán koordinace s dalšími klíčovými strategickými dokumenty státu, včetně Hospodářské strategie ČR.

Bod 2.3 Akční plán na podporu kolektivního vyjednávání

Místopředseda vlády a ministr práce a sociálních věcí Ing. Marian Jurečka představil materiál, jehož zpracování vyplývá z požadavků evropské legislativy, která ukládá členským státům, jež nevykazují pokrytí zaměstnanců kolektivními smlouvami na úrovni alespoň 80 %, povinnost zpracovat akční plán, přičemž pokrytí zaměstnanců kolektivními smlouvami dosahuje v ČR jen 35 %. Zároveň představil i v materiálu obsažené hlavní priority s tím, že na základě připomínky Ministerstva financí byl z akčního plánu vypuštěn okruh týkající se znovuzavedení daňové uznatelnosti členských příspěvků odborovým organizacím.

Místopředseda ČMKOS JUDr. Jiří Vaňásek zdůraznil, že sociální partneři přistupovali k tvorbě akčního plánu nejen jako k úkolu vyplývajícimu z evropské legislativy, ale i jako k příležitosti ke zvýšení pokrytí zaměstnanců kolektivními smlouvami a ke zlepšení sociálního dialogu a kolektivního vyjednávání v ČR. Za tímto účelem uplatnila ČMKOS více než 30 návrhů, jež vyplývaly z Bílé knihy ČMKOS k Národnímu plánu hospodářského růstu a dalších strategických dokumentů, ale zejména z praxe odborových svazů a odborových organizací. Z těchto návrhů bylo do akčního plánu zařazeno ve formě analýz jen 7 námětů a ČMKOS proto považuje akční plán za málo ambiciózní. Z klíčových oblastí připraví ČMKOS návrh věcných tezí legislativní úpravy zavedení volna pro odborové funkcionáře na výkon jejich činnosti bez krácení mzdy nebo platu, důležité jsou rovněž změny v zákoně o kolektivním vyjednávání. Odbory nesouhlasí s vyjmutím návrhu na znovuzavedení daňové uznatelnosti členských příspěvků odborovým organizacím. Tento požadavek byl společný se stranou zaměstnavatelů, sociální partneři se o jeho vyjmutí dozvěděli až po vypořádání meziresortního připomínkového řízení a měl by proto být do návrhu akčního plánu vrácen.

Předseda ASO Bohumír Dufek připomněl požadavek na zkvalitnění kolektivního vyjednávání a vyrovnání podmínek mezi oběma stranami kolektivního vyjednávání. Rada zaměstnavatelů nereaguje na návrhy kolektivních smluv ve stanovených lhůtách, praxe ukazuje i blokování návrhů na rozšíření kolektivních smluv, v této souvislosti apeloval na větší aktivitu Ministerstva práce a sociálních věcí. Z pohledu ASO patří mezi klíčové oblasti i otázka výhod kolektivního vyjednávání i pro odborově neorganizované zaměstnance, kteří se přitom nepodílejí na nákladech, jež jsou s tím spojené.

Prezident SP ČR Mgr. Jan Rafaj, MBA zdůraznil důležitost projednávání akčního plánu jako součásti sociálního dialogu a poděkoval všem, kteří se na jeho přípravě podíleli. Požadavek odborů na znovuzavedení daňové uznatelnosti členských příspěvků odborovým organizacím zaměstnavatelé dlouhodobě podporují s tím, že by toto opatření mělo minimální dopad do státního rozpočtu a narovnávalo by pozice sociálních partnerů.

Rovněž **prezident KZPS ČR Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MSc., MBA** podpořil znovuzavedení daňové uznatelnosti členských příspěvků odborovým organizacím jako jeden z nástrojů posílení kapacit sociálních partnerů, což je jeden z cílů i na evropské úrovni vyplývajících ze směrnice o přiměřených minimálních mzdách.

Tajemník úřadu HK ČR RNDr. Ladislav Minčíč, CSc., MBA zdůraznil, že silné a fungující kolektivní vyjednávání prospívá dobrému fungování trhu práce a veřejné prostředky vynaložené na zkvalitnění kolektivního vyjednávání lze považovat za dobře vynaložené. Existují ale i jiné dotační tituly, jež nemají zřetelný tripartitní obsah, přesto jsou ale adresovány jen sociálním partnerům. Resorty by proto ve výzvách k těmto obecným programům neměly zužovat adresáty jen na sociální partnery.

Prezident SP ČR Mgr. Jan Rafaj, MBA upozornil, že v takovém případě by bylo třeba věc posoudit v širším kontextu a otevřít diskusi o pozicích jednotlivých subjektů a jejich pravomocích.

Předseda ČMKOS Josef Středula uvedl, že v relevantních případech je možno takto postupovat, i když HK ČR není sociálním partnerem.

Z á v ě r:

Plenární schůze Rady hospodářské a sociální dohody ČR nevyslovila souhlas s návrhem Akčního plánu na podporu kolektivního vyjednávání.

Sociální partneři upozorňují, že nadále požadují zahrnutí opatření vedoucího ke znovuzavedení daňové uznatelnosti členských příspěvků odborovým organizacím do akčního plánu.

Bod 2.4 Financování programů ekonomické diplomacie (PROPED) v roce 2025

Ministr zahraničních věcí Bc. Jan Lipavský zdůraznil, že vzhledem k měnící se situaci ve světě přistoupilo Ministerstvo zahraničních věcí ke změnám v nahlížení na fungování ekonomické diplomacie. Klíčovými změnami jsou například větší přesah do bezpečnosti nebo podpora výzkumu, vývoje a inovací. Výdaje na programy ekonomické diplomacie zaznamenávají v posledních letech znatelný nárůst, na němž se kromě MZV podílí i další resorty. Do ekonomické diplomacie je přitom vždy zapojen celý zastupitelský úřad v dané zemi, nejedná se o činnost jen některých diplomatů.

Viceprezident SP ČR Radek Špicar, M.Phil. uvedl, že podmínky v globální ekonomice nejsou v tuto chvíli jednoduché, zvyšující se protekcionismus a riziko celních válek neprospívá pozitivní dynamice českého exportu, k jeho úspěchu tak přispívá aktivita vlády v této oblasti a projekty a programy na jeho podporu. Klíčové jsou zejména resorty zahraničních věcí a průmyslu a obchodu, v rámci jejichž rozpočtových kapitol však došlo ke škrtnutím v důležitých programech, jež nelze nahradit navýšením prostředků v jiných kapitolách. Materiál neobsahuje porovnání vlastních výdajů na programy PROPED, z dostupných dat však vyplývá dramatický pokles v posledních letech. Není přitom jasné, jestli se úsporná opatření dotýkají celého resortu, nebo je jimi dotčena jen ekonomická diplomacie. Kromě programů PROPED se tento problém týká i Programu Ukrajina, u něhož není jasné jeho další pokračování, a Programu Afrika, jenž je z hlediska českého exportu velmi přínosný. Obdobné informace o krácení finančních prostředků se týkají i účasti na zahraničních veletrzích a výstavách. Závěrem vznesl dotaz k posílení Národní rozvojové banky.

Ministr zahraničních věcí Bc. Jan Lipavský zdůraznil, že není podstatné, ze zdrojů jaké rozpočtové kapitoly prostředky přicházejí, ale že všechny končí v programech ekonomické diplomacie. Takto posuzované prostředky jsou v letošním roce v rekordní výši 90 mil. Kč. Je pravdou, že samotný rozpočet na programy PROPED zaznamenal v letošním roce nominální pokles, nejsou v něm však zahrnuty prostředky vynakládané na Program Ukrajina.

Ministr financí Ing. Zbyněk Stanjura ujistil, že program na podporu Ukrajiny není v ohrožení, pokračovat bude i Program Afrika, obavy v tomto směru nejsou opodstatněné, protože ještě nebyl připraven návrh státního rozpočtu na příští rok, v rámci něhož budou prostředky na tyto programy obsaženy. V souvislosti s požadovaným nárůstem výdajů na aktivity spojené s účastí na zahraničních veletrzích navrhl zavedení indikátorů jejich efektivity s cílem zhodnocení účelnosti nákladů i administrativní náročnosti jejich vynakládání. Zároveň představil změny ve fungování Národní rozvojové banky a integrace České exportní banky.

Prezident SP ČR Mgr. Jan Rafaj, MBA doplnil, že uvedené obavy o fungování programů ekonomické diplomacie pramení z konkrétních zkušeností exportérů a získaných zpětných vazeb. SP ČR je připraven na měření efektivity účasti na zahraničních výstavách a veletrzích, nicméně účast na takové akci je v řadě zemí pro fungování exportéra klíčová. Pokud jde o zahrnutí Programu Ukrajina do prostředků vynaložených na ekonomickou diplomacii, tento program by měl být chápán jako mimořádnost, kvůli níž není možné exportní programy omezovat.

Tajemník úřadu HK ČR RNDr. Ladislav Minčíč, CSc., MBA zdůraznil, že HK ČR velmi oceňuje aktivity MZV i mapu globálních oborových příležitostí. Tyto nástroje reálně pomáhají českým

podnikatelům a byly mnohokrát využity v rámci podnikatelských misí v zahraničí i pro podnikatelská fóra v tuzemsku.

Předseda ČMKOS Josef Středula upozornil, že v případě zahraničních výstav a veletrhů je zapotřebí mít prostředky alokované v dostatečném časovém předstihu již ve chvíli, kdy je účast na veletrhu objednávána. Ocenil posilování zastupitelských úřadů ČR v Africe a zmínil značný multiplikační potenciál takového kroku, což je i v zájmu zaměstnanců a odbory by proto měly být do debaty o podpoře exportu a ekonomické diplomacii více zapojeny.

Předsedající připomněl značný potenciál a perspektivu Afriky ve vztahu k českému exportu a dynamický rozvoj této oblasti, jež se odráží i ve snaze o větší diverzifikaci a snížení závislosti tohoto regionu na Číně.

Náměstek ministra průmyslu a obchodu Ing. Jan Kavalírek uvedl, že Ministerstvo průmyslu a obchodu považuje dostatečnou a predikovatelnou míru financování za zásadní k dosažení cílů Exportní strategie ČR. Jednání o dlouhodobém nastavení financování účasti na veletrzích nadále pokračují, rovněž kvantitativní a kvalitativní hodnocení účasti již v určité podobě probíhá. Zapojení odborů do debaty o podpoře exportu a ekonomické diplomacii doporučil řešit individuálně v závislosti na konkrétních případech a destinacích.

Prezident SP ČR Mgr. Jan Rafaj, MBA doporučil vyjasnit si některé obavy, jež v diskusi zazněly, v rámci užší debaty za účasti zástupců ministerstev zahraničních věcí a průmyslu a obchodu.

Z á v ě r:

Plenární schůze Rady hospodářské a sociální dohody ČR bere na vědomí předložený materiál.

Bod 4 **Různé**

Předseda ČMKOS Josef Středula předal informaci z jednání Předsednictva RHSD ČR, kde byla mimo jiné diskutována problematika zařazení sociálních partnerů mezi lobbisty v rámci zákona o lobbingu a otázka započítání celých směn pro nárok na předčasný odchod do důchodu bez jeho krácení u čtvrté kategorie prací.

Vzhledem k závěru poslední plenární schůze RHSD ČR v tomto volebním období **prezident SP ČR Mgr. Jan Rafaj, MBA, předseda ČMKOS Josef Středula a předsedající** poděkovali všem sociálním partnerům za vedení sociálního dialogu v průběhu celého volebního období, kvalitu a kultivovanost dialogu. Přestože se řadu témat nepodařilo vyřešit a diskuse nebyla vždy jednoduchá, vyjádřili přání, aby sociální dialog byl v následujícím volebním období prostředkem pro hledání kompromisů.

Po projednání všech bodů programu 180. Plenární schůze Rady hospodářské a sociální dohody ČR poděkoval předsedající účastníkům Plenární schůze a její zasedání ukončil.

Zpracoval:
Mgr. David Kadečka
výkonný sekretář RHSD ČR